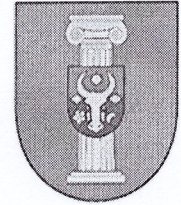

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 177/20**

mun. Chișinău

18 august 2020

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Victor Rența, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Nina Maxim, născut la [REDACTED], IDNP: [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], director al Instituției de Educație Timpurie „Andrieș” din s. Popeștii de jos, rl Drochia, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La 20 mai 2020 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. de intrare 3154 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Nina Maxim, director al Instituției de Educație Timpurie „Andrieș”.

La 04 iunie 2020, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării și a materialelor anexate, dna Nina Maxim, director al Instituției de Educație Timpurie „Andrieș”, a angajat în calitate de paznic în cadrul aceleiași instituții, pe soțul său [REDACTED].

La 09 iunie 2020, conform procesului verbal de inițiere a controlului, în temeiul prevederilor art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în privința dnei Nina Maxim, director al Instituției de Educație Timpurie „Andrieș”, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-20/2619 din 09 iunie 2020, recepționată la 15 iunie 2020, dna Nina Maxim a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Conform răspunsului Primăriei s. Popeștii de jos rl. Drochia, înregistrat în cadrul Autorității la 21 iulie 2020 cu nr. de intrare 5269, s-a constatat că dna Nina Maxim deține funcția de director al Instituției de Educație Timpurie „Andrieș”, începând cu anul 2013 și până în prezent, anexe la raspuns (Ordin nr.56-P din 23 iulie 2013 referitor la numirea în funcție; Contract individual de muncă încheiat și înregistrat sub nr.9 în registrul de evidență al salariaților la data de 24 iulie 2018).

Urmare solicitărilor de informații și documente necesare desfășurării controlului de la Instituția de Educație Timpurie „Andrieș” din s. Popeștii de jos, rl Drochia, prin scrisorile nr.04-20/2621 din 09.06.2020 și potrivit răspunsului și materialelor anexate ale Instituția de Educație Timpurie „Andrieș” recepționate și înregistrate în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu numerele de intrare 5269 din 21 iulie 2020, s-a constatat că dna Nina Maxim, exercitând funcția de director al Instituția de Educație Timpurie „Andrieș” a emis acte administrative și a încheiat acte juridice, după cum urmează:

- Contract individual de muncă încheiat și înregistrat sub nr.5 în registrul de evidență al salariaților din data de 01.10.2014.
- Ordin nr. 81 din 01.10.2014, cu privire la angajarea în funcția de paznic a dlui [REDACTED].
- Ordin nr. 18 din 01.06.2017, cu privire la acordarea concediului anual.
- Ordin nr. 63 din 01.11.2018, cu privire la acordarea concediului anual
- Fișa individuală a postului de paznic-măturător din data de 02.01.2018
- Ordin nr. 75 din 19.11.2019, cu privire la acordarea concediului anual.
- Ordin nr.79 din 01.06.2020 cu privire la eliberarea din funcția de paznic a dlui [REDACTED].

În urma accesării Registrului de stat al populației (extras nr. de înregistrare 1025800148 și 1025801884 din 20.07.2020) în scopul constatării relației de rudenie dintre dna Nina Maxim (născut la data de [REDACTED], IDNP [REDACTED]) și dl [REDACTED] (născut la data de [REDACTED], IDNP [REDACTED]), s-a constatat relația de soție – soț a dnei Nina Maxim și a dlui [REDACTED] (act de căsătorie nr.18 din 10.06.1979 eliberat de s/s Popești Drochia).

La 22 iulie 2020, în conformitate cu art. 37 alin. 3 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin scrisoarea nr. 04-20/3332, dna Nina Maxim a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate, să prezinte punctul de vedere asupra eventualei încălcări a regimului juridic al conflictelor de interese și a expediat punctul de vedere, înregistrat în carul Autorității la 31 iulie 2020 cu nr. de intrare 5636, în care a indicat: „...nu a știut, că nu are dreptul de a-l angaja, nimeni nu a informat și nimeni nu a avertizat (pe atunci chiar nu existau astfel de legi); nu a fost informată că trebuie să studiez și legile ANI-ului, fapt pentru care își cere iertare; nu a avut alte cereri de angajare pentru locul vacant al funcției de paznic, majoritatea sătenilor mai tineri sunt plecați peste hotare; paznicul [REDACTED] nu a fost membru al Consiliului Administrativ, nu a fost implicat în semnarea documentelor; paznicul și-a îndeplinit funcția cu mare responsabilitate, îndeplinind chiar și alte lucrări din IET, neprevăzute de Fișa postului (ceea ce ține de electricitate, reparația mobilierului, curățarea sobelor ș.a). Din momentul, când i s-a adus la cunoștință despre acest fapt, a emis un ordin de eliberare a paznicului [REDACTED], pentru ca conflictul de interese dat să fie aplanat”.

Potrivit prevederilor art. 56 alin. (4) și (5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, actele normative se publică, în condițiile legii, în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, precum și, actele normative pot fi aduse la cunoștință persoanelor și prin publicarea acestora pe paginile web oficiale ale autorităților publice sau prin afișarea lor în locuri autorizate.

Asfel, necunoașterea legii invocată de dna Nina Maxim, prin faptul că „*nu am știut, că nu am dreptul de a-l angaja, nimeni nu m-a informat și nimeni nu m-a avertizat (pe atunci chiar nu existau astfel de legi)...*”, nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspunderea generată de conflictele de interese abordate în prezenta speță (nemo legem ignorare censetur), în contextul în care este axiomatic că relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului.

Nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *adagiu latin* ce exprimă principiul potrivit căruia se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi apărat de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei; eroarea de drept nu exonerează de răspundere. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, înscrisă în Constituție. Cunoașterea și respectarea legii definesc atitudinea civică, comportamentul etic, grija față de valorile sociale, apărate și promovate prin actele normative, față de interesele fundamentale ale întăririi și dezvoltării societății.

Legile și celelalte acte normative sunt aduse la cunoștința cetățenilor prin publicarea lor în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

În cele din urmă inspectorul de integritate remarcă, că dna Nina Maxim, director al Instituția de Educație Timpurie „Andrieș”, în perioada de pînă la intrarea în vigoare a Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale, a semnat în privința persoanelor apropiate acte administrative, acte juridice și a luat unele decizii care vizau persoane ce îi sînt apropiate.

În acest sens au fost încheiate/semnate următoarele acte juridice:

- Contract individual de muncă încheiat și înregistrat sub nr.5 în registrul de evidență al salariaților din data de 01.10.2014.
- Ordin nr. 81 din 01.10.2014, cu privire la angajarea în funcția de paznic a dlui [REDACTED].

De menționat că în perioada de referință, dna Nina Maxim, aflînduse în exercițiul funcției de director al Instituția de Educație Timpurie „Andrieș”, *deținea calitatea de subiect al declarării*, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1), lit. d) din Legea nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese (în vigoare pînă la 01.08.2016) – în continuare Legea nr. 16/2008.

În cele din urmă, dat fiind faptul că încheierea/semnarea actelor sus menționate a avut loc în perioada de acțiune a Legii nr. 16/2008, inspectorul de integritate consideră că situația respectivă urmează a fi analizată prin prisma prevederilor legale a acestei legi.

Conform art. 5, alin. (1) al Legii nr. 16/2008, *dna Nina Maxim, în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu avea obligația de a lua decizii conducînd-se de legislația corespunzătoare și de politica statului în domeniul respectiv, ținînd cont de interesul public și renunțînd la interesele personale.*

Potrivit art. 5, alin. (2) al aceleiași legi, *dna Nina Maxim avea obligația de a renunța la interesele personale, ce pot compromite deciziile oficiale, luate cu participarea lor, sau să se abțină de la participarea la luarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesele lor personale.*

La fel, potrivit art. 9, alin. (1) și art. 11 ale Legii nr. 16/2008, *dna Nina Maxim urma să informeze imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, în scris, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior despre interesul său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia personal sau la luarea căreia trebuie să participe, ori de acțiunea pe care trebuie să o întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu, fiind responsabil pentru identificarea intereselor sale personale, care ar putea intra sau sînt în conflict cu îndatoririle sale oficiale, precum și pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese.*

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *dna Nina Maxim, deținînd funcția de director al Instituția de Educație Timpurie „Andrieș” din s. Popeștii de jos, r-l Drochia, este subiect al declarării averii și intereselor personale.*

Potrivit art. 2, din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;*

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter*

patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Nina Maxim, deținând funcția de director al Instituția de Educație Timpurie „Andrieș”, era obligat să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Conform răspunsului Primăriei s. Popeștii de jos rl. Drochia, înregistrat în cadrul Autorității la 21 iulie 2020 cu nr. 5270, dna Nina Maxim, director al Instituția de Educație Timpurie „Andrieș” din s. Popeștii de jos rl. Drochia nu a depus declarația despre conflictul de interese.

În conformitate cu art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Potrivit art. 14, alin. (2) și (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz, și totodată, pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii, fapt ignorat de dna Nina Maxim, care fără a informa despre apariția unui conflict de interese real și pînă a fi soluționat acest conflict, a emis acte administrative și a încheiat direct acte juridice, care vizează persoane ce îi sunt apropiate.

Astfel, în conformitate cu art. 12, alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *„Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.*

Potrivit art. 23, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, inspectorul de integritatea concluzionează că dna Nina Maxim, deținând funcția de director al Instituția de Educație Timpurie „Andrieș” din s. Popeștii de jos, rl Drochia, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

- neinformarea în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, organul ierarhic superior despre interesul, al său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia.
- nesoluționarea în conformitate cu art. 14, alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a conflictului de interese real, prin emiterea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice, care vizează persoane ce îi sunt apropiate, după cum urmează:
 - Ordin nr. 18 din 01.06.2017, cu privire la acordarea concediului anual.
 - Ordin nr. 63 din 01.11.2018, cu privire la acordarea concediului anual

- Fișa individuală a postului de paznic-măturător din data de 02.01.2018
- Ordin nr. 75 din 19.11.2019, cu privire la acordarea concediului anual.
- Ordin nr.79 din 01.06.2020 cu privire la eliberarea din funcția de paznic a dlui [REDACTED].

Având în vedere cele constatate, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23 alin. (4), (7) - (8) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dna Nina Maxim deținând funcția de director al Instituția de Educație Timpurie „Andrieș” din s. Popeștii de jos, rl Drochia, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese, emiterea actelor administrative cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.
2. Se aduce la cunoștința dnei Nina Maxim, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev, 3).
3. Se sesizează autoritatea responsabilă de numire în funcție, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea inițierii procedurii de revocare a dnei Nina Maxim din funcția de director al Instituția de Educație Timpurie „Andrieș”.
4. Se decede, dna Nina Maxim, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.
5. Se înscrie dna Nina Maxim în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Victor RENȚA